

PŘESNĚV PŘEKÁŽKY

do práce
se zdravotním postižením

Jaké překážky musí překonat osoba se zdravotním postižením v rozvojové zemi?

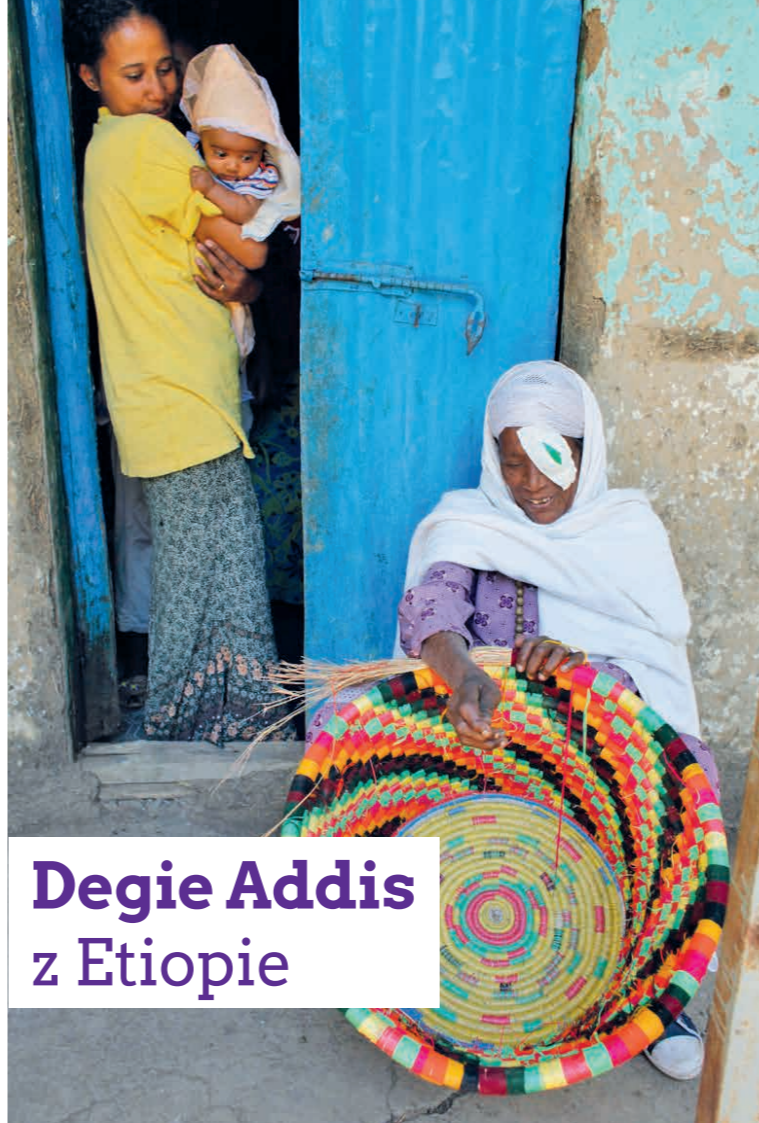

Příběh 50 leté Degie Addis z Etiopie o životě s šedým zákalem

Když jí bylo 13 let, oslepla Degie Addis na jedno oko. V její vesnici ani v nejbližším městě nebyl žádný oční lékař. Degie pracovala na poli a když začala slepnout i na druhé oko, zhroutil se jí svět.

„Před pěti lety mi zemřel manžel a od té doby se o sebe starám sama,“ říká padesátiletá etiopská farmářka. Na všechno už sama nestačí, děti žijí mimo domov a na zvládnutí každodenní práce by potřebovala pomoc. Dříve si vydělávala pletením barevných košů, v nichž se podává etiopský chléb. Práce ale musela kvůli ztrátě zraku zanechat. Jako vdova bez dalších příjmů se musí užívat svým malým hospodářstvím. „Mám slepice, ale když se o ně nebudu starat, sežere je kočka.“

Degie měla štěstí. Do vesnice přijel oční lékař, který zjistil, že paní Degie má šedý zákal. Degie podstoupila operaci očí. Když jí lékař po operaci sundal obvazy a ona po letech opět uviděla, byla nadšená. Běžela domů a na oslavu připravila dušenou cizrnu, aby poděkovala švagrově a sousedům, kteří jí v těžkých časech pomáhali. Po letech nejistoty Degie zase vidí a může se o sebe sama postarat.

Degie Addis z Etiopie

15 %
světové populace,
tzn. přibližně 1 miliarda
lidí, žije s nějakým
typem postižení, z toho
80 % z nich žije
v rozvojových
zemích.

Osoby se zdravotním postižením (OZP) v rozvojových zemích mají ztížený přístup ke zdravotním službám, vzdělání a zaměstnání, proto jsou mnohem více ohroženi chudobou. Chudoba je často příčinou i důsledkem jejich postižení.

Vyloučením osob se zdravotním postižením dochází k porušování jejich základních lidských práv (např. práva na vzdělání, práva na přístup k veřejným službám). Společnost tím zároveň přichází o obrovský lidský potenciál, který by mohla využít ke svému rozvoji.

Jaké překážky musí překonat osoba se zdravotním postižením v rozvojové zemi, když chce sehnat práci a uživit rodinu?

Vzdělání – do škol chodí pouze 10 % dětí s postižením. Problémem jsou fyzické a finanční překážky a nedostatky škol, které by byly potřebám těchto dětí přizpůsobeny (znakový jazyk, pomůcky v Braillově písmu apod.). Slušná práce se ale bez vzdělání hledá hůř.

Předsudky – zaměstnavatelé podceňují schopnosti a přínos osob se zdravotním postižením. Buď je odmítají, nebo je najímají za horší mzdu. Předsudkům čelí OZP také při zakládání živnosti, protože věřitelé považují OZP za příliš rizikové, a půjčky jim proto často neposkytnou.

Přístupnost – pracovní prostředí není přizpůsobeno OZP.

Vyloučení z rozvojových programů – rozvojové programy v minulosti nedostatečně zohlednily potřeby a možnosti OZP. Řada z nich proto pro ně nebyla dostupná.

Gender – ženy s postižením shání práci hůře než muži s postižením. Za práci také dostávají méně peněz. Odhaduje se, že míra zaměstnanosti mužů s postižením je 53 %, u žen je to jen 20 %.

Informovanost – OZP často neví, že jejich postižení lze léčit, nebo alespoň zmírnit obtíže.

Důsledek?

Pouze 36 % OZP v rozvojových zemích má pravidelný příjem.

Rodina, v níž žije OZP, má ale oproti jiným rodinám vyšší výdaje, ať finanční nebo časové. Je proto pravděpodobnější, že děti z této rodiny nebudou moci chodit do školy a nebudou mít přístup k lékařské péči. Z této situace se lze jen obtížně dostat bez vnější podpory (ze strany státu nebo rozvojových programů).

Co s tím?

- změny zákonů a předpisů rozvojových zemí
- zajištění lepší sociální ochrany, zdravotní péče a rehabilitace
- lepší přístupnost veřejných prostor a dopravy
- odborné kurzy a podpora podnikání
- informování veřejnosti o problematice postižení a odbourávání předsudků

Současně je nezbytné budovat inkluzivní společnost, která OZP přijímá bez předsudků a dělá vše pro to, aby v ní i OZP našly uplatnění a mohly žít svůj život naplno.

Kampaň **PŘES PŘEKÁŽKY** je součástí projektu **Za inkluzivní rozvoj**, podpořeného z prostředků České rozvojové agentury a Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

Více informací najdete na www.prespreakazky.cz.

Tento materiál vytvořila a za jeho obsah zodpovídá organizace SVĚTLO PRO SVĚT. www.svetloprosvet.cz

